

628 LLEI 3/1991, de 10 de gener, de competència deslleial. («BOE» 10, d'11-1-1991.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei,
Sapigueu: Que les Corts Generals han aprovat la Llei
següent i jo la sanciono.

PREÀMBUL

I. La competència deslleial, fins i tot constituint una peça legislativa d'importància cabdal dins del sistema del dret mercantil, és un sector del qual tradicionalment ha estat absent el legislador. Aquesta circumstància, parcialment remeiada per l'aprovació recent de les lleis 32/1988, de 10 de novembre, de marques, i 34/1988, d'11 de novembre, general de publicitat, havia afavorit la formació d'una disciplina discontinua i fragmentària que molt aviat hauria de revelar-se obsoleta i quedar, en la realitat dels fets, desproveïda de força. En efecte, les normes que tradicionalment han nodrit l'esmentada disciplina es trobaven disperses en lleis de diferent edat i procedència; consideraven únicament aspectes parcials (i sovint merament marginals) d'aquesta àmplia realitat que és la competència deslleial; responien a models de regulació desfasats, que en l'actualitat –segons ha mostrat la nostra més recent i atenta doctrina– no tenen comparació en el dret comparat i fins i tot ancoratge en l'evolució general d'aquest; i, en fi, eren normes que ni tan sols dins de les seves limitacions podien considerar-se eficaces, a causa de l'escassa qualitat i flexibilitat del seu aparell sancionador. El règim de la competència deslleial s'havia convertit, així, en un escenari normatiu esvaït, a l'empara del qual van poder proliferar pràctiques concurrencials incorrectes, que en no poques ocasions han ocasionat un greu deteriorament del nostre tràfic mercantil.

II. Aquesta Llei, que completa i, en ocasions, refon els esforços de la racionalització sectorials iniciats per les ja recordades lleis de marques i publicitat, aspira a posar fi a la tradicional situació d'incertesa i desempament que ha viscut el sector, creant un marc jurídic cert i efectiu, que sigui capaç de donar curs a la cada vegada més enèrgica i sofisticada lluita concurrencial. Diverses circumstàncies feien inexcusable aquesta iniciativa.

La primera ve donada per la creixent demanda social que en aquest aspecte s'ha deixat sentir en els últims temps. L'obertura de nous mercats, l'emancipació de la nostra vida mercantil de vincles corporatius i proteccionistes i una major sensibilitat dels nostres homes d'empresa cap a la innovació de les estratègies comercials han obert noves perspectives a la nostra economia, però alhora han fet palès el perill que la lliure iniciativa empresarial sigui objecte d'abusos, que tot sovint es revelen greument nocius per al conjunt dels interessos que conflueixen en el sector: l'interès privat dels empresaris, l'interès col·lectiu dels consumidors i el mateix interès públic de l'Estat al manteniment d'un ordre concurrencial degudament sanejat.

La Llei respon, en segon lloc, a la necessitat d'homologar, en el pla internacional, el nostre ordenament concurrencial. Espanya ha omès aquesta equiparació en ocasions anteriors. Però en el moment present, aquesta situació ja no podia prolongar-se més temps sense provocar greus inconvenients. L'ingrés en la Comunitat Econòmica Europea exigia, en efecte, la introducció en l'entramat del nostre dret mercantil i econòmic d'una disciplina de la competència deslleial que establís condicions concurrencials similars a les que regnen o imperen en el conjunt dels altres estats membres. Des d'aquesta

perspectiva, aquesta Llei es proposa fer un pas més en la direcció iniciada per la recent Llei de marques, per mitjà de la qual s'ha intentat materialitzar el compromís contret en els articles 10 bis i 10 ter del Conveni de la Unió de París.

La Llei obeeix, finalment, a la necessitat d'adequar l'ordenament concurrencial als valors que han quallat en la nostra constitució econòmica. La Constitució espanyola de 1978 fa gravitar el nostre sistema econòmic sobre el principi de llibertat d'empresa i, consegüentment, en el pla institucional, sobre el principi de llibertat de competència. Se'n deriva, per al legislador ordinari, l'obligació d'establir els mecanismes necessaris per impedir que tal principi pugui veure's falsejat per pràctiques deslleials, susceptibles, eventualment, de pertorbar el funcionament concurrencial del mercat. Aquesta exigència constitucional es complementa i reforça amb la derivada del principi de protecció del consumidor, en la qualitat de part feble de les relacions típiques de mercat, acollit per l'article 51 del text constitucional. Aquest nou vessant del problema, en general desconegut pel nostre dret tradicional de la competència deslleial, ha constituït un estímul addicional de la màxima importància per a l'emanació de la nova legislació.

III. Les circumstàncies abans assenyalades, alhora que posen de manifest l'oportunitat de la Llei, donen raó dels criteris i objectius que n'han presidit l'elaboració; a saber: generalitat, modernitat i institucionalitat. El propòsit que ha guiat el legislador ha estat, en efecte, el d'elaborar una llei general, capaç de satisfer l'heterogènia demanda social que registra el sector des de la perspectiva unitària del fenomen concurrencial; una llei moderna, inspirada en els models de regulació més avançats i susceptible de situar el nostre ordenament de la competència en l'òrbita del dret europeu del moment; una llei, en fi, de tall institucional, apta per garantir o assegurar una ordenació del joc competitiu d'acord amb l'escala de valors i interessos que ha cristal·litzat en la nostra constitució econòmica.

El resultat no podia ser un altre que una profunda renovació del nostre vigent Dret de la competència deslleial. L'esmentada renovació s'adverteix, si més no, en el triple pla de l'orientació, de la configuració i de la realització de la disciplina.

1. Pel que fa al principi dels plans esmentats, la Llei introdueix un canvi radical en la concepció tradicional del Dret de la competència deslleial. Aquest deixa de concebre's com un ordenament primàriament dirigit a resoldre els conflictes entre els competidors per convertir-se en un instrument d'ordenació i control de les conductes en el mercat. La institució de la competència passa a ser, així, l'objecte directe de protecció. En aquest aspecte és significatiu, entre molts altres, l'article 1. També, i molt especialment, l'article 5, en el qual, implícitament almenys, es consagra la noció d'abús de la competència. Aquesta nova orientació de la disciplina porta en si una obertura d'aquesta cap a la tutela d'interessos que tradicionalment s'havien escapat de l'atenció del legislador mercantil. La nova Llei, en efecte, es fa portadora no sols dels interessos privats dels empresaris en conflicte, sinó també dels interessos col·lectius del consum. Aquesta ampliació i reordenació dels interessos protegits és present al llarg de tots els preceptes de la Llei. Particularment il·lustratiu resulta l'article 19, que atribueix legitimació activa per a l'exercici de les accions derivades de la competència deslleial als consumidors (considerats individualment i col·lectivament).

2. Pel que fa a la configuració substantiva de la disciplina, les novetats no són menys importants. Sobre això resulten especialment destacables els dos primers capítols de la Llei, en els quals, respectivament, s'incardinen la part general i la part especial de la disciplina.

En el capítol I, i específicament en els articles 2 i 3, s'estableixen els elements generals de l'il·lícit concurrencial (aplicables a tots els supòsits concrets tipificats en el capítol II, a excepció del que preveu l'article 13, relatiu a la violació de secrets industrials). A l'hora de perfilar tals elements o pressupostos d'aplicació de la disciplina s'ha seguit, per imperatiu de l'orientació institucional i social de la Llei, un criteri marcadament restrictiu. Perquè hi hagi acte de competència deslleial n'hi ha prou, en efecte, que es compleixin les dues condicions previstes en el paràgraf primer de l'article 2: que l'acte es «realitzi en el mercat» (és a dir, que es tracti d'un acte dotat de transcendència externa) i que es porti a terme amb «fins concurrencials» (és a dir, que l'acte –segons es desprèn del paràgraf segon de l'esmentat article– tingui per finalitat «promoure o assegurar la difusió en el mercat de les prestacions pròpies o d'un tercer»). Si les esmentades circumstàncies hi concorren, l'acte pot ser perseguit en el marc de la nova Llei. No és necessària cap altra condició ulterior; i concretament –segons s'encarrega de precisar l'article 3– no és necessari que els subjectes –agent i pacient– de l'acte siguin empresaris (la Llei també resulta aplicable a altres sectors del mercat: artesanía, agricultura, professions liberals, etc.), ni s'exigeix tampoc que entre ells hi hagi una relació de competència. En aquest punt, i per exigència dels seus propis punts de partida, la Llei ha incorporat les orientacions més avançades del Dret comparat, desvinculant la persecució de l'acte del tradicional requisit de la relació de competència, que sols té lloc en el si d'una concepció professional i corporativa de la disciplina.

Les disposicions generals del capítol I es tanquen amb una norma unilateral de dret internacional privat que estableix un criteri de connexió –el mercat afectat per l'acte de competència deslleial– en plena harmonia amb la inspiració institucional de la Llei.

El nucli dispositiu de la Llei se situa en el capítol II, on es tipifiquen les conductes deslleials. El capítol s'obre amb una generosa clàusula general de la qual en bona mesura ha de dependre –com mostra l'experiència del Dret comparat– l'èxit de la Llei i l'efectiva repressió de la sempre canviant fenomenologia de la competència deslleial. L'aspecte potser més significatiu de la clàusula general radica en els criteris seleccionats per avaluar la deslleialtat de l'acte. S'ha optat per establir un criteri d'obrar, com és la «bona fe», d'abast general, amb la qual cosa, implícitament, s'han rebutjat els més tradicionals («correcció professional», «usos honestos en matèria comercial i industrial», etc.), tots ells sectorials i d'inequívoc gust corporatiu.

Però l'amplitud de la clàusula general no ha estat obstacle per a una igualment generosa tipificació dels actes concrets de competència deslleial, amb la qual s'aspira a dotar de més certesa la disciplina. El catàleg inclou, juntament amb les més tradicionals pràctiques de confusió (article 6), denigració (article 9) i explotació de la reputació aliena (article 12), els supòsits d'engany (article 7), de violació de secrets (article 13), d'inducció a la infracció contractual (article 14) i altres que només han adoptat un perfil nítid i rigorós en l'evolució europea de les últimes dècades, com ara la venda amb primes i obsequis (article 8), la violació de normes (article 15), la discriminació (article 16) i la venda a pèrdua (article 17). D'acord amb la finalitat de la Llei, que en definitiva se centra en el manteniment de mercats altament transparents i competitius, la redacció dels preceptes anteriorment esmentats ha estat presidida per la permanent preocupació d'evitar que pràctiques concurrencials incòmodes per als competidors puguin ser qualificades, simplement per això, de deslleials. En aquest sentit, s'ha tractat de fer tipificacions molt restrictives, que en algunes ocasions, més que no pas dirigir-se a incriminar una determinada pràctica, tendeixen a liberalitzar-la o almenys a aclarir possibles dubtes sobre la seva deslleialtat. Significatiu en aquest aspecte

són els articles 10 i 11, relatius a la publicitat comparativa i als actes d'imitació i fins i tot els ja esmentats articles 16 i 17 en matèria de discriminació i venda a pèrdua.

3. La Llei s'esforça, finalment, per establir mecanismes substantius i processals prou eficaços per a una adequada realització de la disciplina. En això resulten rellevants els capítols III i IV. En el primer es regulen amb detall les accions derivades de l'acte de competència deslleial. Els aspectes més significatius estan considerats pels articles 18 i 19. L'article 18 realitza un cens complet de tals accions (declarativa, de cessació, de remoció, de rectificació, de rescabament de danys i perjudicis i d'enriquiment injust), i posa a la disposició dels interessats un ampli ventall de possibilitats per a una eficaça persecució de l'il·lícit concurrencial. L'article 19 disciplina en termes molt avançats la legitimació activa per a l'exercici de les accions anteriorment esmentades. La novetat resideix en la previsió, juntament amb la tradicional legitimació privada (que s'amplia al consumidor perjudicat), d'una legitimació col·lectiva (atribuïda a les associacions professionals i de consumidors). D'aquesta manera es pretén harmonitzar aquest sector de la normativa amb l'orientació general de la Llei i alhora multiplicar la probabilitat que les conductes incorrectes no quedin sense sanció.

El capítol IV conté algunes especialitats processals que s'ha cregut oportú introduir per tal d'aconseguir, sense minva de les degudes garanties, més rigor i una eficàcia i celeritat més altes en les causes de competència deslleial. Des d'aquesta perspectiva, resulten particularment eloqüents els articles 24 i 25. El primer preveu un generós catàleg de diligències preliminars, encaminat a facilitar al possible demandant l'obtenció de la informació necessària per preparar el judici. L'experiència demostra que, sense instruments d'aquest tipus, a través dels quals s'asseguri l'accés a l'àmbit intern de l'empresa que presumiblement ha comès una pràctica deslleial, les accions de competència deslleial, tot sovint, estan condemnades al fracàs. El segon dels preceptes esmentats, l'article 25, regula les mesures cautelars, una altra de les peces clau per a una eficaça defensa de l'interessat contra els actes de competència deslleial.

El capítol –i amb ell la Llei– es tanca amb una disposició inspirada per la directiva CEE en matèria de publicitat enganyosa. Es tracta de l'article 26, que considera la possibilitat que el jutge inverteixi, en benefici del demandant, la càrrega de la prova relativa a la falsedat i inexactitud de les indicacions o manifestacions enjudiciades en una causa de competència deslleial. Certament, la norma ja està recollida a la Llei general de publicitat. No és sobrer, tanmateix, que es reiteri en l'àmbit de la legislació general, a causa de la seva més àmplia projecció.

IV. Finalment ha de fer-se una referència a l'oportunitat d'aquesta Llei des del punt de vista de la distribució territorial de competències. La premissa de la qual s'ha partit és que la «competència deslleial» constitueix una matèria reservada a la competència de l'Estat. Aquesta és, en efecte, la conclusió a la qual s'arriba en aplicació de l'article 149 número 1 de la Constitució, tant en els seus apartats 6 i 8 que atribueixen a l'Estat la competència exclusiva sobre la «legislació mercantil» i les «bases de les obligacions contractuals» com, en certa manera, en el seu apartat 13, que reserva a l'Estat les «bases i la coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica». Aquest punt de vista es reforça apel·lant a la doctrina del Tribunal Constitucional d'acord amb la qual el límit implícit de la competència autonòmica ha de situar-se en la necessitat de garantir la «unitat de mercat» en el territori nacional.

El legislador és conscient, certament, que la matèria de la «competència deslleial» és molt pròxima a les matèries de «comerç interior» i de «tutela del consumidor» respecte de les quals les comunitats autònomes tenen assu-

mides competències. Precisament per això ha intentat ser especialment escrupolós a l'hora de delimitar l'objecte i el camp de la seva regulació. La qüestió és clara amb relació al títol competencial de «comerç interior», les matèries del qual queden perfectament excloses d'aquesta Llei. Més dubtes pot suscitar, a primer cop d'ull, el títol relatiu a la «protecció del consumidor». Un examen atent de la normativa aprovada de seguida mostra, tanmateix, que tampoc per aquesta banda no s'han barrejat o confós ordres materials i competencials diferents. La Llei, en efecte, disciplina directament i immediatament l'activitat concurrencial. El fet que a l'hora d'establir el curs jurídic d'aquesta activitat hagi tingut en compte, molt especialment per cert, els interessos dels consumidors no significa que hagi envaït terrenys que no són propis de la seva regulació; significa simplement que, en el moment de reglamentar els comportaments dels operadors del mercat, s'ha guiat –d'acord amb els criteris consolidats en l'evolució actual del Dret comparat i per imperatiu de la mateixa Carta constitucional– per la necessitat de reforçar la posició del consumidor com a part feble de les relacions típiques del mercat.

CAPÍTOL PRIMER

Disposicions generals

Article 1. Finalitat.

Aquesta Llei té per objecte la protecció de la competència en interès de tots els qui participen en el mercat, i amb aquesta finalitat estableix la prohibició dels actes de competència deslleial.

Article 2. Àmbit objectiu.

1. Els comportaments previstos en aquesta Llei tenen la consideració d'actes de competència deslleial sempre que es realitzin en el mercat i amb fins concurrencials.

2. Es presumeix la finalitat concurrencial de l'acte quan, per les circumstàncies en què es realitzi, es reveli objectivament idoni per promoure o assegurar la difusió en el mercat de les prestacions pròpies o d'un tercer.

Article 3. Àmbit subjectiu.

1. La Llei és aplicable als empresaris i a qualssevol altres persones físiques o jurídiques que participin en el mercat.

2. L'aplicació de la Llei no pot supeditar-se a l'existència d'una relació de competència entre el subjecte actiu i el subjecte passiu de l'acte de competència deslleial.

Article 4. Àmbit territorial.

Aquesta Llei és aplicable als actes de competència deslleial que produeixin o puguin produir efectes substancials en el mercat espanyol.

CAPÍTOL II

Actes de competència deslleial

Article 5. Clàusula general.

Es considera deslleial tot comportament que resulti objectivament contrari a les exigències de la bona fe.

Article 6. Actes de confusió.

Es considera deslleial tot comportament que resulti idoni per crear confusió amb l'activitat, les prestacions o l'establiment aliens.

El risc d'associació per part dels consumidors respecte de la procedència de la prestació és suficient per fonamentar la deslleialtat d'una pràctica.

Article 7. Actes d'engany.

Es considera deslleial la utilització o difusió d'indicacions incorrectes o falses, l'omissió de les veritables i qualsevol altre tipus de pràctica que, per les circumstàncies en què tingui lloc, sigui susceptible d'induir a error les persones a les quals s'adreça o arriba, sobre la naturalesa, la manera de fabricació o distribució, les característiques, l'aptitud en l'ús, la qualitat i quantitat dels productes i, en general, sobre els avantatges realment oferts.

Article 8. Obsequis, primes i supòsits anàlegs.

1. El lliurament d'obsequis amb fins publicitaris i pràctiques comercials anàlogues es consideren deslleials quan, per les circumstàncies en què es realitzin, posin el consumidor en el compromís de contractar la prestació principal.

2. L'oferta de qualsevol classe d'avantatge o prima per al cas que es contracti la prestació principal es considera deslleial quan indueixi o pugui induir el consumidor a error sobre el nivell de preus d'altres productes o serveis del mateix establiment, o quan li dificulti greument l'apreciació del valor efectiu de l'oferta o la seva comparació amb ofertes alternatives. Aquestes últimes circumstàncies es presumeixen verificades quan el cost efectiu de l'avantatge excedeixi el quinze per cent del preu de la prestació principal.

3. La subordinació de la conclusió d'un contracte a l'acceptació de prestacions suplementàries que no tinguin relació per tal contracte es considera deslleial quan hi concorri alguna de les circumstàncies previstes a l'apartat anterior.

Article 9. Actes de denigració.

Es considera deslleial la realització o difusió de manifestacions sobre l'activitat, les prestacions, l'establiment o les relacions mercantils d'un tercer que siguin aptes per menyscar el seu crèdit al mercat, llevat que siguin exactes, veritables i pertinents.

En particular, no s'estimen pertinents les manifestacions que tinguin per objecte la nacionalitat, les creences o ideologia, la vida privada o qualssevol altres circumstàncies estrictament personals de l'afectat.

Article 10. Actes de comparació.

1. Es considera deslleial la comparació pública de l'activitat, les prestacions o l'establiment propis o aliens amb els d'un tercer quan aquella es refereixi a aspectes que no siguin anàlegs, rellevants ni comprovables.

2. Es considera també deslleial la comparació que contravingui al que estableixen els articles 7 i 9 en matèria de pràctiques enganyoses i denigrants.

Article 11. Actes d'imitació.

1. La imitació de prestacions i iniciatives empresarials alienes és lliure, llevat que estiguin emparades per un dret d'exclusiva reconegut per la Llei.

2. No obstant això, la imitació de prestacions d'un tercer es considera deslleial quan resulti idònia per generar l'associació per part dels consumidors respecte a la prestació o comporti un aprofitament indegut de la reputació o l'esforç aliè.

La inevitabilitat dels indicats riscos d'associació o d'aprofitament de la reputació aliena exclou la deslleialtat de la pràctica.

3. Així mateix, té la consideració de deslleial la imitació sistemàtica de les prestacions i iniciatives empresarials d'un competidor quan l'esmentada estratègia estigui directament encaminada a impedir-ne o obstaculitzar-ne l'afirmació en el mercat i excedeixi el que, segons les circumstàncies, pugui considerar-se una resposta natural del mercat.

Article 12. Explotació de la reputació aliena.

Es considera deslleial l'aprofitament indegut, en benefici propi o aliè, dels avantatges de la reputació industrial, comercial o professional adquirida per un altre en el mercat.

En particular, es considera deslleial l'ús de signes distintius aliens o de denominacions d'origen falses acompanyats de la indicació sobre la veritable procedència del producte o d'expressions com ara «model», «sistema», «tipus», «classe» i similars.

Article 13. Violació de secrets.

1. Es considera deslleial la divulgació o explotació, sense autorització del seu titular, de secrets industrials o de qualsevol altra espècie de secrets empresarials als quals s'hagi tingut accés legítimament, però amb deure de reserva, o il·legítimament, a conseqüència d'alguna de les conductes previstes a l'apartat següent o a l'article 14.

2. Té així mateix la consideració de deslleial l'adquisició de secrets per mitjà d'espionatge o procediment anàleg.

3. La persecució de les violacions de secrets considerades en els apartats anteriors no necessita la concurrència dels requisits establerts a l'article 2. No obstant això, cal que la violació hagi estat efectuada amb ànim d'obtenir-ne profit, propi o d'un tercer, o de perjudicar el titular del secret.

Article 14. Inducció a la infracció contractual.

1. Es considera deslleial la inducció que treballadors, proveïdors, clients i altres obligats infringeixin els deures contractuals bàsics que han contret amb els competidors.

2. La inducció a la terminació regular d'un contracte o l'aprofitament en benefici propi o d'un tercer d'una infracció contractual aliena sols es considera deslleial quan, sent coneguda, tingui per objecte la difusió o explotació d'un secret industrial o empresarial o vagi acompanyada de circumstàncies com ara l'engany, la intenció d'eliminar un competidor del mercat o altres anàlogues.

Article 15. Violació de normes.

1. Es considera deslleial prevaler-se en el mercat d'un avantatge competitiu adquirit mitjançant la infracció de les lleis. L'avantatge ha de ser significatiu.

2. Té també la consideració de deslleial la simple infracció de normes jurídiques que tinguin per objecte la regulació de l'activitat concurrencial.

Article 16. Discriminació.

1. El tractament discriminatori del consumidor en matèria de preus i altres condicions de venda es considera deslleial, llevat que hi hagi una causa justificada.

2. Així mateix es considera deslleial l'explotació per part d'una empresa de la situació de dependència econòmica en què puguin trobar-se les seves empreses clients o proveïdors que no disposin d'alternativa equivalent per a l'exercici de la seva activitat.

Article 17. Venda a pèrdua.

1. Llevat que hi hagi disposició contrària de les lleis o dels reglaments, la fixació de preus és lliure.

2. No obstant això, la venda realitzada sota cost, o sota preu d'adquisició, es considera deslleial en els casos següents:

a) Quan sigui susceptible d'induir a error els consumidors sobre el nivell de preus d'altres productes o serveis del mateix establiment.

b) Quan tingui per efecte desacreditar la imatge d'un producte o d'un establiment aliens.

c) Quan formi part d'una estratègia encaminada a eliminar un competidor o grup de competidors del mercat.

CAPÍTOL III

Accions derivades de la competència deslleial

Article 18. Accions.

Contra l'acte de competència deslleial poden exercitar-se les accions següents:

1. Acció declarativa de la deslleialtat de l'acte, si la pertorbació creada per aquest subsisteix.

2. Acció de cessació de l'acte, o de prohibició d'aquest, si encara no s'ha posat en pràctica.

3. Acció de remoció dels efectes produïts per l'acte.

4. Acció de rectificació de les informacions enganyoses, incorrectes o falses.

5. Acció de rescabament dels danys i perjudicis ocasionats per l'acte, si hi ha intervingut dol o culpa de l'agent. El rescabament pot incloure la publicació de la sentència.

6. Acció d'enriquiment injust, que sols escau quan l'acte lesioni una posició jurídica emparada per un dret d'exclusiva o una altra d'anàleg contingut econòmic.

Article 19. Legitimació activa.

1. Qualsevol persona que participi en el mercat, els interessos econòmics del qual resultin directament perjudicats o amenaçats per l'acte de competència deslleial, està legitimada per a l'exercici de les accions previstes en els cinc primers números de l'article anterior.

L'acció d'enriquiment injust només pot ser exercitada pel titular de la posició jurídica violada.

2. Les accions considerades en els números 1 a 4 de l'article anterior poden exercitar-se a més per les entitats següents:

a) Les associacions, corporacions professionals o representatives d'interessos econòmics quan resultin afectats els interessos dels seus membres.

b) Les associacions que, segons els seus estatuts, tinguin per finalitat la protecció del consumidor. La legitimació queda supeditada en aquest supòsit al fet que l'acte de competència deslleial perseguit afecti directament els interessos dels consumidors.

Article 20. Legitimació passiva.

1. Les accions previstes a l'article 18 poden exercitar-se contra qualsevol persona que hagi realitzat o ordenat l'acte de competència deslleial o hagi cooperat a realitzar-lo. No obstant això, l'acció d'enriquiment injust només pot dirigir-se contra el beneficiari de l'enriquiment.

2. Si l'acte de competència deslleial és realitzat per treballadors o altres col·laboradors en l'exercici de les seves funcions i deures contractuals, les accions previstes en els números 1 i 4 de l'article 18 s'han de dirigir contra

el principal. Respecte a les accions de rescabament de danys i d'enriquiment injust cal atènyer-se al que disposa el Dret civil.

Article 21. Prescripció.

Les accions de competència deslleial prescriuen pel transcurs d'un any des del moment en què van poder exercitar-se i el legitimat va tenir coneixement de la persona que ha realitzat l'acte de competència deslleial; i, en tot cas, pel transcurs de tres anys des del moment de la realització de l'acte.

CAPÍTOL IV

Disposicions processals

Article 22. Tramitació del procés.

Els processos en matèria de competència deslleial es tramiten en tot cas d'acord amb el que disposa la Llei d'enjudiciament civil per al judici de menor quantia.

Article 23. Competència territorial.

1. En els judicis en matèria de competència deslleial és competent el jutge del lloc on el demandat tingui el seu establiment i, a falta d'aquest, el seu domicili. En el supòsit que el demandat no tingui establiment i domicili en el territori nacional, és competent el jutge del lloc de la seva residència habitual.

2. A elecció del demandant, també és competent el jutge del lloc on s'hagi realitzat l'acte de competència deslleial o el d'aquell en què es produeixin els seus efectes.

Article 24. Diligències preliminars.

1. El qui pretengui exercitar una acció de competència deslleial pot sol·licitar del jutge la pràctica de diligències per a la comprovació dels fets el coneixement dels quals resulti objectivament indispensable per preparar el judici.

2. Tals diligències se substancien d'acord amb el que preveuen els articles 129 a 132 de la Llei 11/1986, de 20 de març, de patents, i poden estendre's a tot l'àmbit intern de l'empresa.

Article 25. Mesures cautelars.

1. Quan hi hagi indicis de la realització d'un acte de competència deslleial, o la seva imminència, el jutge, a instància de persona legitimada i sota la responsabilitat d'aquesta, pot ordenar la cessació provisional de l'esmen-

tat acte i decretar les altres mesures cautelars que resultin pertinents.

2. Les mesures previstes a l'apartat anterior són de tramitació preferent. En cas de perill greu i imminent es poden adoptar sense sentir la part contrària i han de ser dictades dins de les vint-i-quatre hores següents a la presentació de la sol·licitud.

3. Si les mesures se sol·liciten abans de ser interposada la demanda, també és competent per adoptar-les el jutge del lloc on l'acte de competència deslleial produeixi o pugui produir els seus efectes.

No obstant això, una vegada presentada la demanda principal, el jutge que la conegui és l'únic competent en tot el que fa referència a les mesures adoptades.

4. Les mesures cautelars, en el que no preveu aquest article, es regeixen pel que estableix l'article 1.428 de la Llei d'enjudiciament civil.

Article 26. Especialitat en matèria probatòria.

En les controvèrsies originades per la infracció dels articles 7, 9 o 10, el jutge, en el moment de decidir la recepció a prova, pot requerir d'ofici el demandat perquè aporti les proves relatives a l'exactitud i veracitat de les indicacions o manifestacions realitzades.

Quan l'esmentada prova no sigui aportada, el jutge pot estimar que les indicacions o manifestacions enjudiciades són inexactes o falses,

DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA

Les accions judicials que s'hagin iniciat abans de l'entrada en vigor d'aquesta Llei s'han de tramitar d'acord amb les normes substantives i processals abans vigents.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

A l'entrada en vigor d'aquesta Llei, queden derogats els articles 87, 88 i 89 de la Llei 32/1988, de 10 de novembre, de marques.

Així mateix, queden derogades totes les disposicions del mateix rang o inferior que s'oposin al que disposa aquesta Llei.

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i la facin complir.

Madrid, 10 de gener de 1991.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
FELIPE GONZÁLEZ MÁRQUEZ